Consiliul Superior al Magistraturii
Institutul Național al Magistraturii

Examen de capacitate al judecătorilor stagiari și procurorilor stagiari
2 noiembrie 2018 – 13 martie 2019

PROCES VERBAL

privind motivarea soluțiilor date contestațiilor la barem la disciplinele
DREPT PENAL ȘI DREPT PROCESUAL PENAL
Procurori
11 februarie 2019

Întocmit de Comisia de corectare, cu privire la motivarea soluțiilor contestațiilor formulate de candidați în baza art. 29 alin. 1 din Regulamentul privind examenul de capacitate al judecătorilor stagiari și al procurorilor stagiari, aprobat prin Hotărârea Plenului CSM nr. 581/2006, contestații referitoare la baremul stabilit pentru disciplinele drept penal si drept procesual penal, soluționate conform procesului verbal din 07 februarie 2019.

Drept penal

I. Subiectul I

A fost formulată o contestație, de către candidatul Flucuș Marius Ioan, care a susținut că *„cerința esențială"*, la care se face referire în barem, nu face parte din conținutul elementului material al infracțiunii de mărturie mincinoasă, astfel că punctajul trebuia acordat doar pentru indicarea celor două elemente expres arătate în cerința subiectului (*situația premisă și elementul material*). În consecință, a solicitat înlăturarea din barem a punctajului acordat pentru indicarea acesteia și redistribuirea către celelalte aspecte punctate.

Contestația este nefondată.

Elementul material al unei infracțiuni este exprimat, de regulă, printr-o acțiune sau inacțiune care constituie *verbum regens* și care este suficientă pentru a descrie acțiunea/omisiunea sancționate de lege ca infracțiune. În cazul altor incriminări, cum este și cea de mărturie mincinoasă, exprimarea acțiunii/inacțiunii (*face afirmații mincinoase/nu spune tot ce știe*) prin care se realizează *verbum regens* nu este suficientă prin ea însăși pentru realizarea elementului material, fiind necesară și întrunirea anumitor condiții menite să o caracterizeze și care sunt prevăzute de norma incriminatoare. În absența acestor elemente, activitatea desfășurată nu poate realiza elementul material al infracțiunii.

Cum cerința subiectului se referea la "*descrierea elementului material*", iar nu doar la indicarea acțiunii/inacțiunii prin care se realizează acest element al laturii obiective, era evident că trebuia făcută referire și la cerința esențială pentru realizarea sa.

II. Subiectul III (speță)

Au fost formulate contestații de către următorii candidați: Stoian Marian-Victor, Giorgian Robert Daniel, Mihail Andreca, pentru următoarele motive:

a. Fapta comisă de M.A nu constituie infracțiunea de delapidare, ci infracțiunea de furt, deoarece acesta, angajat al Regiei Autonome B în calitate de șofer, nu avea atribuții de gestionare sau administrare a bunurilor transportate.

Contestația este nefondată.

În conținutul speței se face referire expresă la împrejurarea că **primirea** cutiilor cu rulmenți, axe de ghidaj și fulii dințate s-a realizat „*în exercitarea atribuțiilor specifice de serviciu*" și în conformitate "*cu fișa postului pe care îl ocupa*", iar această activitate a fost urmată de **transportul** și **predarea** bunurilor către beneficiar.

Primirea, transportul și eliberarea de mărfuri, realizate de inculpat în virtutea atribuțiilor de serviciu, echivalează cu o activitate de gestionare a respectivelor bunuri.

În consecință, însușirea unora dintre aceste bunuri realizează elementul material al infracțiunii de delapidare, iar nu pe cel al infracțiunii de furt.

b. Omisiunea punctării de către comisia de elaborare a subiectelor și a altor greșeli care puteau fi identificate din datele speței, respectiv:

- lipsa acordului inculpatului pentru prestarea unei munci neremunerate în folosul comunității, necesar pentru amânarea aplicării pedepsei;

- omisiunea de a stabili un termen de supraveghere conform art. 84 din Codul penal, odată cu amânarea aplicării pedepsei, în ceea ce îl privește pe inculpatul M.A;

- omisiunea confiscării bunurilor cumpărate de inculpatul B.I, conform art. 112 alin. 1 lit. e din Codul penal.

Contestațiile sunt nefondate.

Stabilirea, în funcție de cerința subiectului, a aspectelor care vor fi punctate reprezintă atributul exclusiv al comisiei de elaborare a subiectelor. Competența comisiei de contestații este limitată la verificarea corectitudinii acestui punctaj, exclusiv prin prisma criticilor formulate de candidați. Aceasta poate modifica baremul inițial, dar numai respectând aceste limite, astfel că punctarea unor aspecte noi, care nu au fost avute în vedere de comisia de elaborare a subiectelor, excedează competenței sale.

III. Subiectul IV (lucrare cu caracter practic - procurori)

A formulat contestație candidatul Mihail Andreca, care a solicitat acordarea punctajului de 0,25 puncte și în ipoteza indicării în lucrare a faptului că persoanele vătămate au permis inculpatului CC să locuiască în apartamentul acestora, fără folosirea expresă a terminologiei „găzduit-găzduitor".

Contestația este nefondată.

Indicarea raporturilor în care se aflau suspectul și persoanele vătămate era necesară pentru a putea justifica incidența dispozițiilor art.231 alin. (1) C.penal. Orice altă exprimare din care să rezulte neechivoc existența raporturilor arătate în dispozițiile art. 231 C.penal poate fi însă echivalată terminologiei utilizate în barem, cu consecința acordării integrale a punctajului aferent.

IV. Subiectul IV (lucrare cu caracter practic – personal asimilat magistraților)

Au formulat contestații următorii candidați: Georgescu Carmen Diana, Tudor George Claudiu, Dobre Mihai-Valentin, care au susținut că se impune acordarea punctajului de 0,50 puncte aferent indicării formei consumate a infracțiunii de furt calificat și în ipoteza în care a fost indicată corect încadrarea juridică, rezultând implicit reținerea formei consumate.

Contestațiile sunt nefondate.

Referirea din barem la forma consumată a infracțiunii de furt a fost făcută doar pentru a evidenția distincția față de forma tentată a infracțiunii, reținută în datele speței, iar nu ca o cerință privind folosirea sintagmei respective pentru obținerea punctajului aferent. Indicarea denumirii infracțiunii și a textelor incidente privind încadrarea juridică (furt calificat, prev. de art. 228 alin.1, art.229 alin.1 lit.b C.penal) este acoperitoare în ceea ce privește acordarea punctajului integral aferent acestui aspect, fiind echivalentă formei consumate a infracțiunii.

Drept procesual penal

I. Subiectul II

Au fost formulate contestații de către candidații: Moscu Alexandru, Cristea Denisa Silvia și Filip Radu Daniel, care au susținut că nu este întemeiată punctarea definiției percheziției corporale, deoarece cerința subiectului viza exclusiv prezentarea cazurilor și condițiilor în care aceasta se efectuează.

Contestațiile sunt nefondate.

Cerința subiectului nu cuprinde vreo mențiune referitoare la indicarea *exclusivă* a „cazurilor și condițiilor" de realizare a percheziției corporale, cum s-a arătat în contestațiile formulate, ci este generică în raport cu modul de reglementare a instituției în Codul de procedură penală. În consecință, tratarea subiectului trebuia concepută în mod necesar prin exprimarea conținutului (definiției) percheziției corporale, întrucât doar cunoașterea noțiunii permite verificarea identificării corecte a cazurilor și condițiilor ce țin de aceasta.

De altfel, acest lucru rezultă implicit din conținutul art. 165 C.proc.penală, care, deși poartă denumirea marginală *„Cazurile și condițiile în care se efectuează percheziția corporală"*, în cuprinsul său se referă inclusiv la definirea acestei instituții. Din moment ce însuși legiuitorul a înțeles sa trateze conținutul noțiunii laolaltă cu cazurile și condițiile de realizare, formularea cerinței era acoperitoare pentru ca răspunsul să cuprindă toate mențiunile din barem.

II. Subiectul III (speță)

Au fost formulate contestații de către următorii candidați: Crăciun Vlad, Ilie Irina Elena, Vasile Daniela, Nicodin Teodor, Ailioaei Ramona Ionela, Giorgian Robert Daniel, Boștinaru Răzvan, Ana Lorena Sava, pentru următoarele considerente:

a. Punctarea distinctă a erorii constând în faptul că „măsura preventivă a fost menținută în camera preliminară" nu era previzibilă, deoarece aceasta a fost urmarea unei alte erori de procedură, aceea a prelungirii măsurii în mod nelegal.

Contestațiile sunt nefondate.

Din coroborarea datelor speței cu aspectele indicate la punctele 2 si 4 din barem (din eroare evidentă trimiterile cuprinse în *notele* din barem s-au făcut la punctul 3, în loc de pct.4) se constată că este vorba despre momente procesuale distincte, astfel:

- **la pct. 2 a fost sancționată greșeala procurorului**, care a formulat, la 27.11.2018, propunerea de **prelungire** a arestării preventive în cursul urmăririi penale cu mai puțin de 5 zile înainte de expirarea acesteia, propunere soluționată de judecătorul de drepturi și libertăți prin admiterea acesteia;

- **la pct 4** este evidențiată o eroare distinctă, constând în neverificarea de către judecător, de data aceasta în procedura de cameră preliminară, a legalității și temeiniciei măsurii arestării preventive (faptul

că verificarea s-a făcut în faza camerei preliminare rezulta implicit din împrejurarea că, ulterior prelungirii menționate anterior, procurorul a sesizat instanța, solicitând **menținerea** stării de arest).

Fiind vorba de momente procesuale distincte, nu se poate vorbi de punctarea unor greșeli „în cascadă", deoarece nu a fost punctată greșeala judecătorului care a prelungit măsura arestării preventive, deși propunerea fusese formulată cu nerespectarea termenului prevăzut de art. 235 alin.1 C.proc.penală, ci a judecătorului care avea obligația să verifice, subsecvent, într-o altă fază procesuală, legalitatea măsurii preventive, cu ocazia luării în discuție a menținerii acesteia.

b. În speță nu existau date suficiente care să conducă la concluzia că judecătorul de cameră preliminară nu a dispus începerea judecății, astfel că această eroare nu trebuia punctată.

Contestațiile sunt nefondate.

În datele speței era menționat faptul că, după luarea concluziilor, judecătorul de cameră preliminară a dispus: *„respingerea excepțiilor formulate de de către M.A., ca neîntemeiate, a constatat legalitatea sesizării instanței și a constatat legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală."*

Din cuprinsul art. 346 alin. (2) Cod proc.penală rezultă explicit că aceste dispoziții trebuie însoțite în mod obligatoriu de cea de începere a judecății, astfel că nemenționarea expresă în datele speței a acestei măsuri echivalează cu o eroare ce trebuia evidențiată în răspunsul la acest subiect.

c. În speță nu existau date suficiente care să permită stabilirea competenței judecătorului de cameră preliminară, iar nu a judecătorului de drepturi și libertăți pentru verificarea măsurii preventive.

Contestația este nefondată.

După sesizarea instanței, dar înainte de începerea judecății, singurul judecător competent să se pronunțe asupra măsurilor preventive este judecătorul de cameră preliminară (art. 207 și art. 348 C.proc.penală), în procedura camerei preliminare, fază distinctă de cele de urmărire penală și de judecată.

Din datele speței rezultă, pe de o parte, finalizarea fazei urmăririi penale, întrucât instanța a fost sesizată prin rechizitoriu prin care s-a solicitat inclusiv **menținerea** stării de arest (paragraful 6 al speței), iar **nu prelungirea** acestei măsuri (specifică exclusiv fazei de urmărire penală), iar pe de altă parte, neînceperea fazei cercetării judecătorești, din moment ce judecătorul nu se pronunțase pe cereri și excepții și nu dispusese începerea judecății. În consecință, dosarul nu se putea afla decât în cameră preliminară, astfel că verificarea legalității arestării preventive (paragraful 7) revenea judecătorului de cameră preliminară.

d. În mod greşit s-a apreciat în barem că instanţa de judecată ar fi trebuit să hotărască partea din cheltuielile judiciare către persoanele vătămate datorată de fiecare inculpat, fiind corectă soluţia instanţei de a-i obliga pe aceştia în solidar.

Contestaţia este nefondată.

Potrivit dispoziţiilor art. 274 alin.2 C.proc.penală, la care face trimitere art. 276 alin. 2 C.proc.penală, text ce reglementează plata cheltuielilor judiciare efectuate de părţi, când sunt mai multi inculpati, procurorul sau, după caz, instanţa hotărăşte *partea din cheltuielile judiciare datorate de fiecare.* La stabilirea acestei parti se tine seama, *pentru fiecare dintre inculpaţi*, de măsura in care a provocat cheltuielile judiciare.

Conţinutul textului indicat este explicit cu privire la faptul că în materia cheltuielilor judiciare nu operează principiul solidarităţii pasive, ca în cazul acoperirii prejudiciului.

e. Omisiunea punctării de către comisia de elaborare a subiectelor şi a altor greşeli care puteau fi identificate din datele speţei, respectiv:

- în mod nelegal instanţa de judecată nu a adus la cunoştinţa inculpaţilor posibilitatea de a se judeca numai pe baza probelor administrate în cursul urmăririi penale şi a înscrisurilor prezentate de părţi, conform prevederilor art. 374 alin. 4 din Codul de procedură penală;

- omisiunea instanţei de a da cuvântul pentru dezbateri, conform prevederilor art. 388 din Codul de procedură penală;

- neasistarea inculpatului M.A de un apărător la momentul soluţionării propunerii de arestare preventivă;

- nededucerea duratei măsurii arestării preventive, conform prevederilor art. 403 alin. 2 din Codul de procedură penală.

Contestaţiile sunt nefondate.

Stabilirea, în funcţie de cerinţa subiectului, a aspectelor care vor fi punctate reprezintă atributul exclusiv al comisiei de elaborare a subiectelor. Competenţa comisiei de contestaţii este limitată la verificarea corectitudinii acestui punctaj, exclusiv prin prisma criticilor formulate de candidaţi. Aceasta poate modifica baremul iniţial, dar numai respectând aceste limite, astfel că punctarea unor aspecte noi, care nu au fost avute în vedere de comisia de elaborare a subiectelor, excedează competenţei sale.

III. Subiectul IV (lucrare cu caracter practic - procurori)

Au formulat contestaţii următorii candidaţi: Crăciun Vlad, Ilie Irina Elena, Ailioaei Ramona Ionela, Mihail Andreca, pentru următoarele considerente:

În mod greşit s-a punctat menţionarea în ordonanţă a faptului că asistenţa juridică este obligatorie cu indicarea temeiului de drept (art. 90 alin. 1 din Codul de procedură penală), deoarece:

- asistenţa juridică este obligatorie doar în cazurile în care se efectuează activităţi procesuale care implică prezenţa suspectului;

- indicarea necesităţii asigurării apărării nu se regăseşte în conţinutul art. 286 alin. 2 din Codul de procedură penală, care reglementează conţinutul ordonanţei;

- din datele speţei nu rezultă fără echivoc că la momentul schimbării încadrării juridice suspectul s-ar fi aflat în stare de arest.

Contestaţiile sunt nefondate.

În enunţul subiectului s-a menţionat în mod expres cerinţa ca în ordonanţă să se facă referire şi la *„modalitatea în care trebuie asigurată respectarea dreptului la apărare al suspectului CC, faţă de schimbarea de încadrare juridică"*.

În aceste condiţii, inserarea în cuprinsul ordonanţei a unor menţiuni legate de respectarea acestui drept devenea obligatorie pentru candidaţi, chiar dacă prevederile art. 286 alin. (2) din Codul de procedură penală nu indică în mod expres necesitatea includerii în conţinutul ordonanţei de schimbare a încadrării juridice a unor menţiuni legate de asistenţa juridică a persoanei cercetate.

Totuşi, schimbarea de încadrare juridică, din forma tentativei la infracţiunea de furt calificat, prev. de art. 32 rap. la art. 228 alin. (1), art. 229 alin. (1) lit.b) C.penal în forma consumată a aceleiaşi infracţiuni, presupune o agravare a acuzaţiei aduse acestuia şi, implicit, impune organului judiciar obligaţia de informare a suspectului cu privire la schimbarea de încadrare juridică (art. 311 alin.3 C.proc.penală), cum de altfel s-a consfinţit şi de CCR, prn decizia nr. 90/2017.

Din datele speţei rezultă în mod neechivoc că suspectul a fost arestat în altă cauză la data de 13.07.2018, iar schimbarea încadrării juridice s-a dispus la data de 15.07.2018.

Având în vedere că acesta era arestat în altă cauză, la prezentarea sa în faţa organului judiciar pentru a i se aduce la cunoştinţă noua încadrare juridică era obligatorie prezenţa unui avocat, conform art.90 alin. 1 lit.a) Cod procedură penală.

b. S-a solicitat acordarea punctajului aferent indicării ordonanţei de confirmare a efectuării în continuare a urmăririi penale şi în cazul în care candidatul a precizat în cadrul aceluiaşi paragraf „atât ordonanţa organului de cercetare penală din 11 iulie 2015, prin care s-a dispus efectuarea în continuarea urmăririi penale faţă de suspectul CC, cât şi faptul că măsura a fost confirmată de procuror".

Contestaţia este nefondată.

Candidatul nu formulează o critică propriu-zisă a aspectelor punctate în barem, ci a modalităţii prin care aceste aspecte au fost evidenţiate. Cât timp în cuprinsul ordonanţei redactate conform cerinţei

IV. Subiectul IV (lucrare cu caracter practic – personal asimilat magistraților)

Au formulat contestații următorii candidați: Dediu Dragoș-Enrico, Georgescu Carmen-Diana, Tudor George-Claudiu,Dobre Mihai Valentin, pentru următoarele considerente:

S-a solicitat acordarea punctajului de 1,50 puncte stabilit de comisia de elaborare a subiectelor pentru indicarea denumirii de „ordonanță de schimbare a încadrării juridice" și pentru cazurile în care candidații au indicat numai denumirea „ordonanță", suficientă conform prevederilor art. 286 alin. 1 din Codul de procedură penală și în lipsa altui temei legal care să dispună altfel.

Contestațiile sunt nefondate.

Punctajul (parțial) aferent acestui subiect este destinat să verifice cunoașterea de către candidați (personal asimilat magistraților) a denumirii actului, *ordonanță*, prin care procurorul se pronunță asupra actelor sau măsurilor procesuale dispuse în cursul urmăririi penale, iar nu să se indice o denumire rezultată din particularizarea sa în funcție de măsura concret dispusă de procuror.

În consecință, pentru acordarea punctajului integral este suficientă indicarea denumirii de „ordonanță", cum de altfel au sesizat și contestatorii.

Comisia de corectare,

.....

.....

.....